

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИЗВЕСТИЯ

НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Година X
Брой 92
17. XI. 1959 г.
Цена 1,60 лв.

ЦК НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
И
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 236 НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ И МИНИ-
СТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 11 НОЕМВРИ 1959 Г. ЗА ПО-НАТА-
ТЪЙНОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА И ПО-
ВИШАВАНЕ НА НЕЙНАТА РОЛЯ В СОЦИАЛИСТИЧЕСКО-
ТО СТРОИТЕЛСТВО

За Българската академия на науките

Повишението на големите задачи, които Българската кому-
нистическа партия постави пред нашия народ за ускоряване на
икономическото развитие на страната за завършване на строи-
телството на социализма и за постепенно създаване на материална
и културно-предметна основа за прехода към комунизма, изисква
всестранно развитие на науката и нейното най-тесно свързване
с живота.

Партията и правителството се ползват и ползват големи гри-
ди за развитието на нашата родна наука, за създаване на необхо-
димата ѝ материално-техническа база, за подготовка на научни
кадри, за свързване на науката с живота и със социалистическо-
то строителство.

Централната академия на науките се превърна в център, който
създава 35 научни институти. Броят на висшите учебни заве-
дения е повиснал на 29. Създадени са и голям брой ведомствени
научни институти. Тези институти са органи на науката с изследо-
вателска и в производствена работа са заети над 5000 научни
работници. Техните творчески усилия доведоха до редица сериозни
открития и откритията са научни открития и помагат да се решават
важни научни проблеми, свързани от социалистическото развитие
на страната.

Всестранно допринасят за нашата наука е, че тя решително
свързва с реалността и с реални и живи всички свои направления и
свързва се с различните направления на марксизма-ленинизма.

Нашата наука от своя страна се ползва с богатия опит и помощта
на съветската наука, развитието на висшето образование, израсна,
чрез решително има важна роля в теорията и практиката.

Геологическата наука и геологичните работници с активното си
участие в откриването на нови находища на черни и цветни метални
появления и нефт, с разработването на геологични карти на
територията оказват всестранно и ценен помощ за развитието на
нашата промишленост, особено на металургическата, химическата
и машиностроителната.

Въвежданите изобретения, методи на селекция, нашите агро-
биологични изследвания в областта на животновъдството и висококачествени сорто-
ве се състоят в изобретенията в теренно-медицинските научни
работници дават на производството стойностни ценни пакетици и
препаратите за борба срещу силно разпространените и миналото
времеви заболявания по животните като чума, червена и др.

Създадени напредък във физиката и обществените науки. Огром-
на сума работи заедно и свързва за изобретяване на буржоазната
идеология и утилитаризма на марксизма-ленинизма като господ-
стващата идеология в нашето общество. Направен бе сериозен
опит за научно обосноваване и развитие на българския народ. С
редно свои трудове работниците в областта на правните науки
оказва ценна помощ за извършване на дясната социалисти-
ческа правна система.

Успешно работят в областта на химията, физико-химията,
геодезията, биологията, ветеринарните и техническите науки.

В нашата наука обаче не изостава изискванията на социали-
стическото строителство и в някои важни клонове изостава от
икономическото развитие на страната.

В развитието на науката и развитието на нашата наука, които
в прелест да отблъснат на изостанаване и все по-нарастващи изи-
скванията на нашето строителство и на строителството, са:

Първо — отслабването на връзката от жизнените, големите
масови на социализма и на науката и от потребностите на
икономическото развитие на страната. Вниманието на редица
научноизследователски работници е насочено почти изцяло към
разработването на теорията, което има съществено значение за
развитието на науката.

Второ — изоставането на някои важни клонове на българ-
ската наука от равнището на съвременната световна наука. Това
изоставане се чувства най-често в такива области като атомна
та физика, физиката на полупроводниците, електрониката, авто-
матиката, някои съвременни клонове на математиката, техниката
и химията, които намират все по-голямо приложение и предиз-
викват нова техническа революция в света.

Трето — недостатъчната координация, разпънатостта на науч-
ноизследователските ни кадри и материалната база между много
дублиращи се институти на Българската академия на науките,
ведомствата и висшите учебни заведения, което сериозно пречи
да се засмат научните работници с изследването и решаването
на големи и важни за страната ни проблеми.

Четвърто — слабата работа за подбора, подготовката и възпи-
тането на научните кадри. Бързото развитие на научните учре-
ждения у нас след 9 септември 1944 г. наложи да се привлечат
на работата в тях голям брой млади специалисти без достатъчна
подготовка и опит в научната работа. Голяма част от тях се ути-
лизира като добри научни работници. Нужни са обаче още много
сериозни грижи и помощи, за да се изградят като научни работ-
ници от съвременен тип, способни да решават сложните пробле-
ми, които животът поставя пред науката. Твърде малко се пра-
ви, за да се даде висока квалификация на младите научни работ-
ници, не е добре организирана работата за тяхната специализа-
ция.

Пето — недостатъчното сътрудничество на българските науч-
ни учреждения с научните учреждения в Съветския съюз и дру-
гите социалистически страни, както и недостатъчното използване
на последните постижения и открития на съвременната световна
наука от нашите учени.

Шесто — наличието на съществени недостатъци в организа-
цията и ръководството на научната дейност и на научните учре-
ждения. Българската академия на науките все още не се е пре-
върнала в център и организатор на науката и нейното приложение.
Не е развита необходимата мрежа от научни институти и
лаборатории към заводите и не е осъществена постоянна връзка
между различните научни звена.

Седмо — слабата материално-техническа база и недостатъч-
ното обезпечаване на научните институти, лаборатории и висши-
те учебни заведения със съвременна апаратура и машини.

Централният комитет на Българската комунистическа партия
и Министерският съвет на Народна република България нами-
рат, че констатациите за състоянието и задачите на нашата
наука, изложени в доклада на др. Тодор Живков пред третата
сесия на Народното събрание, трябва да послужат като основа
на работата за нейното по-нататъшно развитие, реорганизация
на научните учреждения и подобряване на тяхното ръководство.

За да се преодолеят отбелязаните слабости и се открие широк
път за бързото развитие на българската наука и нейното свър-
зване с живота и с изисванията на социалистическото строител-
ство, Централният комитет на Българската комунистическа партия
и Министерският съвет на Народна република България

ПОСТАНОВЯВАТ:

I. За научната проблематика и по-нататъшното изграждане
и устройство на научните учреждения

Главната непосредствена задача на българската наука сега е
да се заемат със задълбочено разработване на големите жизнен-
ни проблеми на социалистическото строителство, от които зависи
ускореното икономическо развитие на страната ни.

Проблематиката на научноизследователската работа сега трябва
да се свърже повече от всеки друг път с развитието на про-
мишлеността и селското стопанство. Да се обърне особено вни-
мание на тези научни задачи, разрешаването на които непо-
средствено да обслужва социалистическото ни строителство.
Едновременно с това да се разработват научно-теоретичните
въпроси и задачи с по-далечни перспективи.

Централният комитет на Българската комунистическа партия
и Министерският съвет на Народна република България считат
за целесъобразно да се укрепят отделията на Българската
академия на науките, като към тях се създадат необходимите
институти, за да се превърнат те в десетособни центрове за науч-
ноизследователска работ. Едновременно с това да започне из-
граждането на научноизследователски институти към най-голе-

подпис
ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

мите заводи и предприятията или прехвърлянето на ведомствени институти към тях и създаването на научни групи при заводските лаборатории, които съвместно с институтите на Българската академия на науките и висшите учебни заведения да установят най-лесна връзка между науката и практиката.

В отделните области на науката главните усилия на научните работници да се насочат към разрешаване на следните задачи:

А. Физико-математически науки

Като се изхожда от перспективите за развитието на страната ни, усилията на българските научни работници в областта на физиката и математиката да се насочат главно към изследвания, свързани с използването на атомната енергия, полупроводниците и електрониката в практиката, към разработване проблемите на приложната математика, към приложение на статистическите методи в демографията, промишления контрол и другите. Българската академия на науките да вземе мерки за разширяване и приложение на съвременните клонове на математическите науки у нас.

За тази цел:

1. Българската академия на науките да завърши до края на 1960 г. изграждането на първия етап на Физическия институт с атомната научно-експериментална база и обзавеждането му с основна апаратура, а до края на 1959 г. — космическата лаборатория на връх „Сталин“.

2. Българската академия на науките да укрепи Математическия институт и значително да увеличи броя на научните работници в него. Към института да се изгради изчислителен център с отделни блокни и изчислителна математика, снабден с необходим двой съвременни изчислителни машини. Да се създадат секции по алгебра и теория на вероятностите, анализ и диференциални уравнения, математическа статистика, геометрия и топология, функционален анализ, аналитична механика и математична логика.

Ръководството на Българската академия на науките да осигури на Математическия институт необходимите за неговото развитие помещения.

3. Българската академия на науките през 1960—1961 г. да създаде Геофизичен институт, който да обедини изследванията в областта на земния магнетизъм, сейсмологията, гравиметрията, физиката на атмосферата и на биосферата.

4. Министерството на просветата и културата да създаде Институт по кинематография и радио, който да се образува от Кино-фотонститута при Министерството на просветата и културата и научната лаборатория при радио София.

5. Отделът по геодезия на Научноизследователския институт при бившето Министерство на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата да се прехвърли към Централната лаборатория по геодезия при Българската академия на науките.

6. Министерството на просветата и културата и Държавната планова комисия да предвидят в плана за 1960 г. необходимите средства за окончателното завършване на първия етап от сградата на Физико-математическия факултет до месец юни 1960 г. и обзавеждането на лабораториите му с най-необходимата съвременна апаратура.

7. Министерството на просветата и културата да създаде и обзаведе през 1960 г. лаборатория по атомна физика, ядрена техника и енергетика към Машинно-електротехническия институт и учебна лаборатория по изчислителна математика към Физико-математическия факултет на Софийския държавен университет.

Б. Химически науки

Научните работници в областта на химическите науки да сосредоточат своите усилия в следните главни направления: да проучат на основата на нефта, земния газ, карбида и селестоанските отпадъци от местен произход кон пластмаси и други синтетични органични продукти е най-целесъобразно да се добиват в нашата страна и по какви методи; да изучат и разрешат проблемите за комплексното използване на Кремиконското находище, за обогатяване на рудите, по-пълно извличане на металите от тях и получаване на редки метали и пр.; да разработят методи за най-рационално използване на нискокачествени или въглища при коксодобиването и в металургията, за използване на източномаршичните въглища като суровина за химическите производства; да започнат широки научни изследвания по радиохимия, радиационна химия и строеж на белтъчните вещества; да разработват проблемите за подобряване трайността, вкусовите качества и опаковката на продукцията на хранителната промишленост; да разработват възпросите за производството на химически средства за растителна защита, синтетична и лекарствени вещества и за извличането им от растенията, за получаване на антибиотици, витамини и пр.

За тази цел:

1. Българската академия на науките да създаде през 1960 г. от сегашните Химически и Физико-химически институти три института — Институт по органична химия, Институт по неорганична химия и Институт по физико-химия, които до края на 1960 г. да се обособят в самостоятелно Отделение по химически науки.

2. Към Комитета по промишлеността и търговията поаред да се създадат следните научноизследователски институти:

а) Научноизследователски институт по химическа промишленост, който да се образува от Научноизследователския институт за химическа промишленост при бившето Министерство на тежката промишленост; Научноизследователски лаборатория по технологични изследвания при бившето Министерство на тежката промишленост (без отдела за металовъзработване); Научноизследователски институт за горела и метал при бившето Министерство на тежката промишленост (без отдела за обущане промишленост, който да премине към Универсална лаборатория на обущане завод „9 септември“); отдел „Лекотекстила“ от Научноизследователския институт за горела промишленост при бившето Министерство на строежите и строителните материали и Централна химико-технологическа лаборатория при бившето Управление „Маслодобивна и парфюмерно-химическа промишленост“.

б) Научноизследователски институт по металургия и обогатяване, който да се образува от Института по металургия и по тежкия изнопаем при бившето Министерство на тежката промишленост и отдел „Огнеупорен“ от Научноизследователския институт по строителство при бившето Министерство на строежите и строителните материали;

в) Научноизследователски институт за горела и топлина техника, който да се образува от Института за технологични изследвания на горивата при бившето Министерство на тежката промишленост

г) Научноизследователски институт по технологични на хранителните и вкусовите продукти с база в гр. Пловдив

3. Към Министерството на търговията да се създадат следните научноизследователски институти:

а) Научноизследователски институт по търговска и шиварна промишленост с база Павлово — гр. София;

б) Научноизследователски технологически институт за животински продукти с база Месокомбината — гр. София;

в) Научноизследователски институт по преработка на млякото с база Млекокомбината „Сердика“ — гр. София, който да се създаде през 1960 г. от технологическия сектор на отдела по млекоарство и млякарска техника при Научноизследователския институт по животновъдство при Млекопреработвателското министерство и от отдела по млекопреработка на Изследователския технологически институт за търговски продукти при Министерството на търговията.

4. Министерството на просветата и културата да създаде през 1960 г. учебни лаборатории по радиохимия при Химико-технологическия институт и при специализирани катедри на Физико-математическия факултет на Софийския държавен университет.

5. За подобряване на материално-техническата база на химическите и технологическите научни институти:

а) Комитетът по строителство и промишленост да вземе до месец юни 1960 г. да състави проекта и сметката за работата за сградата със съответните лаборатории на химическите институти при Българската академия на науките. Строителна работата да започне през второто полугодие на същата година;

б) Държавната планова комисия и Министерството на финансите да предвидят съответно необходимите средства по плана и бюджета на Българската академия на науките, Комитета по промишлеността и търговията и просветата, Министерството на просветата и културата и строителните ведомства за дообзавеждане на химическите научни институти и химическите висши учебни заведения със съвременна апаратура, споразелни химикали, машини и др. както и за въоръжаване и обзавеждане на полужаждени лаборатории (без периферични бази) във химическите институти при Българската академия на науките и ведомствените научноизследователски институти;

в) Държавната планова комисия и Министерството на финансите след изработването на проекта и сметката документация на сградата на Химико-технологическия институт да осигурят средства за зановане веднага на строителството.

В. Технически науки

Научните работници от техническите институти при Българската академия на науките, специалните и специални учебни заведения и ведомствените научноизследователски институти да насочат работата си главно върху проблемите на енергетиката, минната техника, металообработването, машиностроителното строителство, транспорта, механизацията и автоматизацията в промишлеността, механизацията; да работят за подобряване на техноконномическите показатели на механизацията у нас; да изучат и да създаване на нови машини, съоръжения и механизации с висши техноконномически показатели и да извличане на съществите, дефицитни и трудно обработващи се материали в машиностроително и апаратуростроително извличане, заготовки и готови обработващи се материали (позволяващи се сферична и графит и др.); да разработват изобретения на издобриванията на строителството за подобряване състоянието на съоръженията и създаването на нови строителни материали; за най-рационалното използване на енергетичните ресурси на страната, както и проблемите на електрониката, машинизацията и автоматизацията на производствените процеси в промишлеността, транспорта, съобщенията и строителството.

За тази цел:

1. Българската академия на науките през 1960 г. да създаде Отделение по технически науки със следните институти:

